

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
ДОЦ. СИЛВИ КИРИЛОВ, ДМ
МИНИСТЪР НА
ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Относно: Жалба № 616/2025 г. до омбудсмана на Република България

УВАЖАЕМИ ДОЦЕНТ КИРИЛОВ,

Към президента на Република България, органи на законодателната и изпълнителната власт, държавни органи, институцията на омбудсмана на Република България и представители на международни организации, се обърнаха от Сдружение „България без дим“ и „Коалиция за живот без тютюнев дим с отворено писмо – призив: „Стига вейпове, тютюн и гибел!“, относно „нуждата от по-добра регулация на вейпове и други изделия, съдържащи никотин“. Посочени са 22 организации, за които се отбелязва, че са подкрепили призива.

Подробно са описани проблеми, имащи отношение към наличието на законодателни „пробойни“, масовите нарушения на забраната за пушене на закрити обществени места, както и относно предлагането, продажбата и употребата на тютюневи и свързани с тях изделия от деца до 18 години, и други проблеми, подробно изложени в писмото.

Настоява се за предприемане на седем наложителни действия, които подробно са описани като стъпки, за които се подчертава, че политици и институции дължат на обществото.

Във връзка с отвореното писмо - призив, бих искал да припомня последователната позиция на институцията на омбудсмана в подкрепа на необходимостта от предприемане на действия, в това число за законодателни промени и гарантиране на ефективен контрол върху рекламата, продажбата – не само в търговската мрежа, а и в интернет, както и на употребата от непълнолетни лица на всякакъв вид тютюневи и свързани с тях изделия и изделия, различни от тютюневи изделия, както и алкохолни напитки, диазотен оксид (райски газ) и други забранени от закона изделия, увреждащи детското здраве.

Анализът показва, че за съжаление посочените продукти все още са лесно достъпни за подрастващите, контролът върху употребата им на обществени места е неефективен, а модните тенденции за употребата им сред тийнейджърите, освен директните увреждания на организма, създават вредни навици за в бъдеще и сериозен риск за техните живот и здраве. Следва да се отбележи също, че и несъдържащите никотин и други токсични вещества вейпове, са разновидност на електронната цигара, опасни са за непълнолетните и създават вреден навик и нагласи сред тях, че пушенето е безвредно и приятно.

За съжаление, нов трагичен инцидент с дете в гр. Плевен, паднало от 7-ия етаж след пушене на вейп, за който беше обявено, че е съдържал наркотично вещество, отново постави на общественото внимание необходимостта от обсъждане на комплексни мерки за преодоляване на проблемите и опазване живота и здравето на

децата, в това число преграждане на достъпа им, а също употребата на посочените изделия, създаващи предпоставки за тежки, често невъзвратими увреждания.

Във връзка с изложеното и с разбирането, че правата на децата и закрилата им от държавата и обществото следва да бъдат изцяло гарантирани, се обръщаме към Вас за становище по изложеното и информация за предприети във връзка с отвореното писмо – призив действия.

Очакваме, чрез своите експерти и опита на регионалните здравни инспекции, от Министерство на здравеопазването да бъде извършен задълбочен анализ на причините за ненамаляващата употреба на посочените, вредни за организма на подрастващите изделия, включително на действащата нормативна уредба и ще бъдат набелязани действия за преодоляването им. За съжаление, много възрастни, в това число родители не спазват въведените забрани за пушене на обществени места и създават лош пример за подрастващите, което налага планиране на мерки и в тази посока.

Сред предприетите мерки е уместно да бъде организирането и планиране извършването на засилен и ефективен контрол от страна на регионалните здравни инспекции, в активно взаимодействие с другите органи, по отношение на спазване забраните за продажбата на забранените продукти, включително и най-вече онлайн, като същевременно бъдат набелязани активни промотивни и профилактични действия в училищата и сред населението, информирации подрастващите и техните родители за вредата от употребата им, обосновани на научни данни и анализи, както и за законовите забрани и възможните последствия от неспазването им.

Смятаме че е уместно също да бъде планирана и проведена кампания за повишаване на здравната култура на гражданите и на мотивацията им да сигнализират контролните органи при установяване на нарушения, с оглед своевременно налагане на санкции и предприемане на мерки за недопускането им за в бъдеще.

За становището Ви, планираните и предприети действия, моля да информирате институцията на омбудсмана в разумен срок, както и организациите – автори на отвореното писмо – призив по поставените от тях въпроси, при зачитане на правото на гражданите на добра администрация.

С уважение,

**Д-Р АЙСУН АВДЖИЕВ
ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**